

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 60/16
Luxembourg, 9. juuni 2016

Kohtuotsus (kohtuasi C-470/14)
Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA)
jt *versus* Administración del Estado jt

**Autoriõiguse direktiiviga on vastuolus see, et autoritele nende teoste isiklikuks
tarbeks kopeerimise eest makstavat õiglase hüvitise süsteemi rahastatakse
riigieelarvest nii, nagu seda tehakse Hispaanias**

*Selline süsteem ei taga, et õiglase hüvitise kulud kannavad lõpuks ainult need kasutajad, kes on
teinud koopiaid isiklikuks tarbeks*

Liidu direktiiviga¹ viidi 2001. aastal sisse autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste ühtlustatud õigusraamistik, mille aluseks on õiguste omajate kõrgetasemeline kaitse. Selleks peavad liikmesriigid tagama autoritele ainuõiguse lubada või keelata nende teoste reprodutseerimist. Nad võivad sellegipoolest otsustada kehtestada erandid sellest reprodutseerimise ainuõigusest, eelkõige füüsilistele isikutele, kes teevad koopiaid, mis on mõeldud isiklikuks tarbeks ja mille kasutuseesmärk ei ole kaubanduslik („isiklikuks tarbeks kopeerimise erand“). Sellisel juhul peavad õiguste omajad saama õiglast hüvitist.

Alates 2012. aastast rahastatakse isiklikuks tarbeks kopeerimise eest makstavat õiglast hüvitist Hispaanias riigieelarvest. Selle süsteemi kohaselt määratakse hüvitise summa kindlaks igaks eelarveaastaks ette nähtud eelarvevahendite piires.

2013. aasta veebruaris esitasid mitu autorite kollektiivse esindamise ühingut, kellel on õigus koguda õiglast hüvitist, Tribunal Supremo'le (Hispaania kõrgeim kohus) taotluse tühistada Hispaania asjaomased õigusnormid.

Sellega seoses küsib Tribunal Supremo Euroopa Kohtult, kas direktiiviga on vastuolus selline isiklikuks tarbeks kopeerimise eest makstava õiglase hüvitise süsteem, mida rahastatakse riigieelarvest, kui selle süsteemiga ei ole võimalik tagada, nagu see on Hispaanias, et õiglase hüvitise kulud kannavad lõpuks isiklikuks tarbeks tehtud koopiade kasutajad.

Oma tänases otsuses leiab **Euroopa Kohus, et direktiiviga on vastuolus selline süsteem, kuna see ei taga, et õiglase hüvitise kulud kannavad lõpuks isiklikuks tarbeks tehtud koopiade kasutajad.**

Ehkki õiglase hüvitise rahastamiseks on täna kõige sagedamini valitud süsteem, mida rahastatakse vastavast tasust, rõhutab Euroopa Kohus, et **direktiiviga ei ole põhimõtteliselt vastuolus, kui liikmesriigid, kes on otsustanud kehtestada isiklikuks tarbeks kopeerimise erandi, valivad rahastamise riigieelarvest** (sellise lahenduse kasuks on otsustatud ka Eestis, Soomes ja Norras). Nimelt, kuna selline alternatiivne süsteem tagab esiteks õiguste omajatele õiglase hüvitise maksmise ja teiseks, kuna sellega seotud kord tagab hüvitise tegeliku saamise, siis tuleb asuda seisukohale, et see on põhimõtteliselt kooskõlas direktiivi eesmärgiga tagada intellektuaalomandi kõrgetasemeline kaitse.

Euroopa Kohus märgib siiski, et **isiklikuks tarbeks kopeerimise erand on ette nähtud üksnes füüsilistele isikutele**, kes teevad või kellel on võimalik teha teosest või kaitstud objektidest koopiaid, mis on mõeldud isiklikuks tarbeks ja mille kasutuseesmärk ei ole kaubanduslik. Need on

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10, ELT eriväljaanne 17/01, lk 230).

isikud, kes tekitavad kahju õiguste omajatele ja kes põhimõtteliselt peavad rahastama nende vastutaksu makstavat õiglast hüvitist. **Juriidilistel isikutel ei ole võimalik seda erandit kasutada.**

Kuigi liikmesriikidel on antud raamides lubatud kehtestada süsteem, mille kohaselt juriidilised isikud on teatud tingimustel ja praktilistel põhjustel kohustatud rahastama õiglast hüvitist, **ei saa sellised juriidilised isikud mingil juhul muutuda lõpuks selle kohustuse võlgnikeks. See nõue kehtib igal juhul, kus liikmesriigid on sätestanud isiklikuks tarbeks kopeerimise erandi**, sõltumata sellest, kas nad on kehtestanud õiglase hüvitise süsteemi, mida rahastatakse tasu alusel või nende eelarvest.

Käesolevas asjas selgitab Tribunal Supremo eelotsusetaotluses, et **Hispaania riigieelarvest rahastatud õiglase hüvitise süsteem ei taga, et selle hüvitise kulud kannavad lõpuks üksnes isiklikuks tarbeks tehtud koopiate kasutajad.** Kuna konkreetsete tulude – selliste, mis tuleksid eritasust – eraldamist konkreetsete kulutuste rahastamiseks ei toimu, **tuleb õiglase hüvitise maksmiseks ettenähtud eelarverida pidada rahastatuks kõigist riigieelarve vahenditest ja seega ka võrdselt kõigi maksumaksjate, sealhulgas juriidiliste isikute poolt.** Pealegi ei ilmne, et Hispaanias oleks olemas mistahes kord, mis võimaldaks juriidilistel isikutel taotleda selle hüvitise rahastamise kohustusest vabastamist või vähemalt tasuta tagastamist.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127